

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території Херсонської області

1. Система загальних організаційних заходів

Призначення на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності, діяльність яких пов'язана з вирощуванням, заготівлею, вивезенням, ввезенням, транспортуванням, зберіганням, переробкою, реалізацією та використанням об'єктів регулювання, відповідальних за своєчасне проведення локалізації та ліквідації амброзії полинолистої із закріпленням за ними відповідних територій та занесенням цих обов'язків до посадових інструкцій.

Проведення навчання відповідальних і безпосередніх виконавців робіт з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на території поширення, із залученням спеціалістів Державної фітосанітарної інспекції Херсонської області та фахівців науково-дослідних установ.

Складення за результатами моніторингу відомостей або карт забур'янення кожного окремого поля, сівозміни або земельної ділянки для розробки на їх основі фітосанітарних заходів з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої.

2. Фітосанітарні заходи з локалізації та ліквідації амброзії полинолистої в посівах сільськогосподарських культур

2.1. Система запобіжних заходів у районах поширення карантинних бур'янів включає суворе дотримання карантинних вимог при транспортуванні, зберіганні, переробці та реалізації насіння і садивного матеріалу, на які розповсюджуються карантинні обмеження щодо карантинних бур'янів. Категорично забороняється:

- висівати засмічене карантинними бур'янами насіння сільськогосподарських культур;

- використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;

- проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;

- використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища карантинних бур'янів, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;

- зберігати зерно, засмічене насінням карантинних бур'янів, разом із незасміченими партіями;

- вивозити засмічену продукцію (сіно, солому, полову, зерно і зерновідходи) за межі вогнища карантинного організму без карантинного сертифіката, виданого органами Державної служби з карантину рослин України;

- використовувати на корм тваринам зерновідходи, які містять насіння карантинних бур'янів, без запарювання або розмелювання до часток розміром не більше 1 мм (непридатні до споживання відходи, засмічені

насінням карантинних бур'янів, знищуються);

- використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки; залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища карантинних бур'янів;

- пропускати воду каналами, засміченими карантинними бур'янами, без використання необхідних спеціальних відстійників для відловлювання насіння бур'янів;

- використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;

- вивозити на поля неперепрілі органічні добрива, одержані при використанні кормів та підстилки, засмічених карантинними бур'янами;

- вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших регіонів країни, без перевірки в державних інспекціях з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, незалежно від наявності документів на його якість.

2.2. Очищення насіння сільськогосподарських культур, засміченого амброзією полинолистою, одразу після його збирання. Насіння амброзії за його підвищеною парусністю та незначною масою 1000 сім'янок (1,5 - 2,0 г) і розмірами (довжина 1,5 - 2,25 мм, ширина 5-1,5 мм) відокремлюють від більшості культур достатньо легко потоком повітря на вітрорешітних машинах або зернопультках: за товщиною - на решетах з видовженими отворами, шириною - решетах з округлими або квадратними отворами і довжиною - на трієрах, за питомою масою - з допомогою сортувальних машин.

Ефективним є застосування попереднього, головного та спеціального очищення:

- при попередньому очищенні відокремлюються від насінневого матеріалу або продовольчого зерна великі домішки (суцвіття, шматочки соломи, рештки колосся, частини стебел бур'яну) за допомогою верхніх решіт з великими отворами, дрібні (плоди дрібнонасієних бур'янів, дрібні частини легкі домішки (летюче насіння бур'яну, полова, пил) - завдяки потоку повітря від вентилятора;

- головне очищення на зерноочисних машинах і поточкових лініях з сепарованими (очисними) органами дозволяє відокремити ті частини бур'янів та їх насіння, які пройшли крізь решета попередньої очистки;

- спеціальне очищення застосовується у випадках, коли важко розділити культуру і насіння амброзії полинолистої: насіння проса відокремлюється від амброзії на решетотрієрних машинах за товщиною та парусністю на решетах з розміром отворів 2 мм; відповідно конюшини і люцерни - решетах з видовженими отворами шириною 1,3-1,4 мм або на універсальних трієрах з циліндричним решетом з видовженими отворами шириною 1,3 мм та трієрних циліндрах з комірками діаметром 3,5 мм.

2.3. Упровадження науково обґрунтованої системи сівозмін та додержання науково обґрунтованих ротаций культур у сівозміні:

- попередники, які дозволяють ефективно зменшувати рівень присутності або біологічно пригнічувати амброзію: чистий пар; зайнятий пар -

вико-вівсяна сумішка після внесення органічних добрив – повністю пригнічує амброзію полинолисту, не дозволяючи розцвітати та утворювати до збирання культури життєздатне насіння; озима пшениця, розміщена по чистому пару або зайнятому, з внесенням оптимальних норм добрив та добре розвинута: 500-600 продуктивних стебел на 1 кв. м пригнічує амброзію полинолисту й інші бур'яни при її вирощуванні за звуженими міжряддями до 7,0-7,5 см;

- повернення культур на попереднє у сівозміні місце не раніше ніж передбачено ротацією, особливо тих, які найбільше схильні до забур'яненості амброзією полинолистою - кукурудзи та соняшнику;

- проведення сівби ранніх ярих зернових якомога раніше для отримання дружних сходів, які будуть значно випереджати у розвитку, амброзію, краще її пригнічувати;

- проведення сівби кукурудзи в кінці оптимальних строків для більш ефективного використання передпосівного періоду шляхом знищення карантинного бур'яну прийомами обробітку ґрунту, що дозволить підвищити урожай зерна культури на 5-9 ц/га порівняно з сівбою у більш ранні терміни.

2.4. Застосування своєчасного та якісного виконання комплексу робіт у системі обробітку ґрунту шляхом різноглибинного лушення стерні, після ранніх попередників.

2.5. Система основного обробітку ґрунту для знищення карантинного бур'яну в посівах сільськогосподарських культур включає: оранку, диференційовану по глибині в залежності від культур. Безвідвальне розпушення і, особливо, поверхневий обробіток викликають зростання рівня забур'яненості.

Після стерньових попередників необхідним є проведення лушення у післязбиральний період. Лушення необхідно проводити на глибину не менше 8-10 см у двох напрямках.

Подальший обробіток ґрунту повинен здійснюватися по типу поліпшеного зябу. Він включає повторне більш глибоке розпушення ґрунту на 12-14 см за допомогою культиваторів з плоскоріжучими лапами (КПЕ-3,8, КПШ-5 та іншими) або комбінованими знаряддями типу "Європак" (АПБ-6, АТ-6 тощо). Повторний обробіток проводять після масової появи нових рослин амброзії полинолистої, час якого в залежності від погодних умов може наступити через 15-20 днів після лушіння.

Повторне розпушення ґрунту можливо замінити внесенням гербіцидів системної дії, які здатні уразити підземні органи вегетативного розмноження багаторічників, відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. Заключною технологічною операцією системи поліпшеного зябу є оранка, яку проводять через 15-20 днів після останнього розпушення ґрунту чи внесення гербіцидів. У залежності від особливостей культур, для яких проводиться основна підготовка ґрунту, глибина оранки повинна становити: цукрові буряки - 28-30 см, інші просапні культури - 25-27 см, зернові, круп'яні культури та однорічні трави - 20-22 см.

Система підготовки ґрунту під посів озимих культур має бути спрямована в першу чергу на збереження вологи в достатній кількості для отримання дружних сходів озимини.

У паровому полі основний обробіток ґрунту може бути виконаний у вигляді оранки, за умови внесення органічних добрив, або ж чизельного розпушення. Глибина обробітку в обох випадках становить 25-27 см. Основний обробіток ґрунту під озиму пшеницю після багаторічних трав складається з оранки на 20-22 см, а після інших основних попередників - кукурудзи на силос і гороху, з дискового лушення на 6-8 см або мілкого безполицевого розпушення на 10-12 см.

2.6. Система догляду за чорним паром після соняшнику включає проведення пошарових культивацій, попередньо заборонованого рано навесні пару. В регіонах з недостатнім зволоженням глибина першої культивації повинна становити 10-12 см, наступних - із зменшенням на 1-2 см.

У регіонах із достатнім зволоженням культивації розпочинають з глибини 6-8 см, у подальшому, по мірі появи проростків бур'янів і ущільнення ґрунту, глибину другої збільшують до 10-12 см, третьої та четвертої навпаки зменшують відповідно до 8-10 та 6-8 см. Першу культивацію пару виконують культиваторами, які обладнані робочими органами для розпушування ґрунту, наступні - його підрізання.

2.7. Система передпосівного обробітку ґрунту під пізні культури, такі як соя, кукурудза на зерно і соняшник, включає вирівнювання поверхні ґрунту. Завершує підготовку ґрунту до сівби передпосівна культивація.

2.8. Система післяпосівного обробітку ґрунту включає:

- у посівах озимої пшениці і ярих культур проведення їх боронування впоперек у фазі повного кущення культури пружинною бороною (БЗР-24) та під час весняного боронування;

- у посівах цукрових буряків, знищення бур'янів проводять боронуванням посіву легкими боронами, букетуванням та виконанням міжрядних розпушень та застосування проти бур'янів високоефективних гербіцидів;

- коткування ґрунту після сівби сої кільчасто-шпоровими котками та проведення досходового і післясходового боронування (від утворення першого до трьох справжніх листків у сої) легкими і середніми боронами уперек рядків. Міжрядні культивації після появи сходів: перша на глибину 6-8 см, друга (через 10-12 днів) - 5-7 см;

- у посівах кукурудзи на зерно та силос боронування. Перше досходове боронування виконують через 3-5 днів після сівби по діагоналі або впоперек посіву із швидкістю 5-6 км/год. агрегатами з середніх зубових борін, а на ґрунтах важкого механічного складу - важких зубових борін, обладнаних для більш повного знищення проростків бур'янів дротяним клином або навареними сегментами від ріжучих ножів жниварок. Друге досходове боронування середніми боронами проводять при швидкості агрегату не більше 4-4,5 км/год. Боронування післясходове у фазі 2-3 листків культури виконують середніми боронами і за тієї ж швидкості, що й при другому досходовому боронуванні.

У подальшому амброзію полинолисту в посівах сільськогосподарських культур контролюють шляхом проведення міжрядних культивацій (дві-три) під час листоутворення культури (3-5, 6-8 і 10-12 листочків).

Глибина першої культивації боковими органами культиватора становить

6-8 см, центральними 10-12 см, відповідно другої - 5-6 і 8-10 см та останньої - 4-5 і 7-8 см. Для знищення бур'янів у зоні рядка застосовують борінки (КЛТ-38) та під час останнього розпушування - підгортальники (КПТ-52-53). При використанні останніх культиватори комплектують стрілчастими лапами. Підгортання рослин кукурудзи проти бур'янів ефективно за умов їх висоти не нижче 35-40 см, а бур'янів, у тому числі амброзії - не вище 7-8 см.

Довсходове боронування посіву соняшнику проводять через 5-6 днів після посіву, впоперек його напрямку, із швидкістю 5-6 км/год., а за більш розпушеного ґрунту - 8-10 км/год., зубовими середніми боронами, за вологості ґрунту більше 18%, або легкими, при вологості до 18%. Післясходове боронування проводять у фазі 2-4 листків соняшнику в сонячні дні із швидкістю 4-5 км/год. Подальші міжрядні культивації (дві-три) за допомогою культиваторів КРН-4,2 та КРН-5,6 знищують рослини амброзії, що залишилися неушкодженими від часу боронування та нові її сходи. За першого розпушування міжрядь їх глибина по центру повинна скласти 10-12, другого - 8-10, останнього - 7-8 см. Культиватори обладнують прополочними борінками (КЛТ-38) при міжрядному розпушуванні підгортальниками полиневого типу.

2.9. Система застосування гербіцидів передбачає внесення ґрунтових гербіцидів у ґрунт під передпосівний обробіток, а також обробку рослин у період вегетації гербіцидами післясходової дії.

Результат від застосування гербіцидів отримується за умов правильного визначення і врахування наступних факторів:

- відповідність фітотоксичного спектру дії препарату реальному або прогнозованому видовому складу наявних бур'янів;
- дотримання технології внесення препарату;
- врахування ґрунтово-кліматичних умов та визначених фаз розвитку культури і бур'янів.

Амброзія полинолиста найбільш чутлива до дії гербіцидів у фазі 2-4 листків.

У посівах зернових культур застосовують післясходові гербіциди Діален Супер, (0,5 – 0,8 л/га), Гранстар Про (0,15 - 0,20 г/га), (Лінтур (0,15-0,18 г/га), Лонтрел (0,16-0,66 л/га), Пріма (0,4-0,6 л/га) та інші гербіциди, дозволені до використання в Україні.

Для захисту кукурудзи – Лонтрел (1,0 л/га), Базагран (2-4 л/га), Банвел)0,4-0,8 г/га), Діаніт (0,4-0,8 г/га) та інші.

Використовують також ґрунтові гербіциди, такі як Трефлан (2,0-5,0 л/га) Харнес (1,5-3,0 л/га), Фронт'єр (0,8-1,4 л/га) та інші, у посівах соняшнику, сої та деяких інших культур для захисту від широкого спектру видів бур'янів використовують .

Послідовне використання ґрунтових гербіцидів включає застосування Харнесу (3 л/га), Трофі 90 (2,5 л/га) або Фронт'єру (1,4 л/га) і додатково гербіцидів післясходових листової дії, а саме - 2,4-Д (1,5 л/га) або аналогів з дозволеною до використання нормою розходу.

У посівах зернобобових культур використовують Перун (2,0-4,0 кг/га) досохів або Набоб (2,0-3,0 кг/га) , який діє більш ефективно на початкових етапах розвитку бур'яну.

У посівах соняшнику, за його відносної стійкості до основних гербіцидів,

що застосовуються для захисту цієї культури від бур'янів, максимальне очищення поля від амброзії необхідно проводити при вирощуванні культур попередників, захист яких здійснюється за допомогою вискоєфективних щодо бур'яну гербіцидів, а також поєднанням заходів хімічного захисту і обробітку ґрунту.

2.10. Комплексне застосування гербіцидів і заходів обробітку ґрунту в посівах кукурудзи і соняшнику під передпосівну культивуацію відповідно Харнес (2,5 л/га) та Трефлан (4,0 л/га) з подальшим проведенням міжрядного обробітку ґрунту з підгортанням рослин перед їх змиканням у рядках. Посіви кукурудзи обприскують Діаленом Супер (2,0 л/га) у фазі 3-5 листків, при цьому обробіток ґрунту можливо проводити без підгортання або з підгортанням рослин.

3. Фітосанітарні заходи з локалізації та ліквідації амброзії полинолістої на необроблюваних землях та землях несільськогосподарського призначення

3.1. На необроблюваних землях сільськогосподарського призначення проводять комплекс хімічних, механічних, агротехнічних та фітоценотичних заходів або будь-яку їх комбінацію.

Землі в населених пунктах - біля житлової забудови, громадських споруд, стадіонів, спортивних та дитячих майданчиків і парків, угіддя сільськогосподарські, такі як сіножаті, пасовища, перелogi, землі біля господарських і промислових будівель тощо звільняють від забур'янення амброзією виключно комплексним застосуванням заходів механічного знищення, механічного обробітку ґрунту та фітоценотичними.

Ліквідацію бур'янів проводять виполюванням, викопуванням, ручним видаленням з ґрунту та скошуванням. Механічне знищення амброзії полинолістої протягом вегетаційного періоду необхідно проводити декілька разів.

3.2. Створення штучних фітоценозів (газонів, залугованих ділянок) на місцях її знищення (хімічним, агротехнічним або механічним шляхом).

Для створення штучного фітоценозу ділянку декілька разів обробляють дисковими луцильниками. Потім ґрунт переорюють чи перекопують. Після цього його добре розроблюють і проводять посів зерно-трав'яною сівалкою, а на невеликих ділянках вручну. Висівають злакові або злаково-бобові багаторічні травосуміші.

Використовують види райграсу, тонконогу, костриці, коостреця, лисохвосту, пирію або їх суміші. Кращими складовими злаково-бобових сумішей для степових регіонів є суміші стоколосу безостого з кострицею лучною та люцерною Зайкевича або коострецю безостого з житняком гребінчастим та люцерною сильно гібридною; у зоні лісостепу - коострецю безостого з кострицею лучною та люцерною мінливою або коострецю безостого з тонконогом лучним і люцерною жовтою. Технологія проведення робіт по знищенню амброзії та створенню на цих територіях штучного фітоценозу з багаторічних трав включає:

- систематичні скошування амброзії впродовж її вегетації роторною

косаркою КРН-2,1; на малих ділянках - вручну косами чи мотокосами; навесні:

- дискування ділянки важкими дисковими боронами (БДТ-3, БДТ-7) на глибину 10-12 см у травні; оранку плугами (ПОН-5-40, ППО-4-49) через 2-3 тижні після дискування;

- культивацію в міру появи сходів бур'янів культиваторами (КПС-4, УСМК-5,4);

- прикочування ґрунту катками (ЗККШ-6А) для неглибокої (2-3 см) заробки насіння;

- посів зерно-трав'яною (СЗТ-3,6) або іншими сівалками у липні-серпні з обов'язковим, відразу після сівби, прикочуванням ґрунту катками;

- подальший догляд за посівом, який складається з ручного видалення амброзії й інших бур'янів від появи сходів трав, що висіяли, до утворення ними рясного покриття і надалі протягом першого та другого років захисту посіву від мишовидних гризунів, підкошування посіву, починаючи з третього року утримання;

восени:

- дискування важкими дисковими боронами (БДТ-3, БДТ-7) на глибину 10-12 см через 1 - 2 тижні після останнього скошування наприкінці вересня;

- оранку через 2-3 тижні після дискування; продовження робіт у наступному році - боронування навесні зубовими боронами (БЗТС-1,0);

- культивацію передпосівну культиваторами (КПС-4, УСМК-5,4) після досягання ґрунту;

- посів зерно-трав'яною (СЗТ-3,6) або іншими сівалками з обов'язковим, відразу після сівби, прикочуванням ґрунту катками.

3.3. На узбіччях господарських шляхів і прогонів, полезахисних лісових смуг, місцях зберігання органічних добрив, смітників і звалищ, у землях промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та залишених полях проводять комплекс заходів, що й для необроблюваних земель із застосуванням гербіцидів. У разі необхідності використовують гербіциди загальної винищувальної дії, такі як Раундап або його аналоги (Аргумент, Гліфосат, Ураган форте та інші) з нормою витрати 5-6 л/га через 2-3 тижні після дискування ґрунту. На землях, де обмежені або відсутні можливості застосування проти неї інших заходів, або взагалі не передбачено перебування будь-якої рослинності, у місцях зберігання органічних добрив, смітниках, звалищах, залізничних насипах та інших, а також землях, де амброзія утворила суцільні одновидові зарості, включає:

- скошування, механічний обробіток ґрунту та створення штучного фітоценозу;

- проведення обприскувань штанговими або ранцевими обприскувачами вегетуючих рослин бур'янів (Раундап, 5-6 л/га та його аналоги);

- дискування ділянки з наступною оранкою через 2-3 тижні обприскування;

- дискування, яке виконують на початку вересня та після скошувань.

3.4. На землях з порушеною дерниною багаторічних трав (узбіччя шляхів сполучення, комунікацій, ділянки навколо опор електромереж та інших)

застосовують гербіцид вибіркової дії - Консул (діюча речовина метсульфурон-метил) з нормою витрати 10-15 г/га.

У штучних посівах протягом першого-другого років його життя, доки він недостатньо спроможний до самостійного пригнічування бур'яну, застосовується гербіцид Базагран з нормою витрати 2-3 л/га у фазі розвитку штучного агроценозу злакового компоненту - повне кущення, люцерни - 3-5 листків.

На всіх вищезгаданих землях рослини амброзії необхідно видаляти із ґрунту з корінням і робити це до цвітіння. Рослини, які видалені під час або після цвітіння, необхідно виносити в спеціально призначені місця і спалювати після підсушування.

Малородючі землі, особливо на схилах, потрібно вивести зі складу орних і перевести до категорії кормових після проведення ліквідації амброзії та залуження.

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації гірчака повзучого на території Херсонської області

Згідно з Інструкцією з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів, затвердженою Наказом Міністерства аграрної політики України 27.01.2005 N 40, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2005 року за №201/10481, на території з карантинним режимом: здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ гірчака повзучого та запобігання подальшому його розповсюдженню.

З метою локалізації вогнищ гірчака повзучого на території області проводити суцільне обстеження всіх земель як сільськогосподарського призначення, так і земель несільськогосподарського призначення.

Після встановлення ареалу розповсюдження гірчака повзучого проводити комплекс карантинних заходів щодо боротьби з цим карантинним бур'яном, при цьому пріоритетне значення надавати механічним, агротехнічним та хімічним методам боротьби, які застосовувати одночасно, а саме:

у населених пунктах:

- знищувати гірчаку повзучого на засмічених ділянках агротехнічним методом з наступним висівом на цих ділянках багаторічних, низькорослих або газонних трав.

На узбіччях доріг (автошляхів та залізничних колій) застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

у полях сівозміни (після збирання попередника або в осінньо-весняний період):

- дотримуватися технології обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний обробіток ґрунту, оптимальні строк сівби, догляд за посівами, збирання тощо;

- застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;

- дотримуватись сівозмін, обов'язково висівати зернові культури;

- вносити перед посівом у ґрунт гербіциди з проведенням дворазового лушення;

у залишених полях, що повністю заростають (перед посівом, краще в осінньо-весняний період):

- обробляти поля гербіцидами суцільної дії;

- проводити триразове лушення або дискування та культивуації;

- висівати зернові культури з внесенням тільки комплексу мінеральних добрив (N,P,K).

Категорично забороняється:

- висівати засмічене гірчаком повзучим насіння сільськогосподарських культур;

- використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;

- проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;
 - використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища гірчаку повзучого, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;
 - зберігати зерно, засмічене насінням гірчака повзучого, спільно з незасміченими партіями;
 - вивозити засмічену продукцію за межі вогнища гірчака повзучого без карантинного сертифіката, виданого органами Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;
 - використовувати на корм тваринам зерновідходи, які містять насінну, гірчаку повзучого, без запарювання або розмелювання до часток розміром не більше 1 мм (непридатні до споживання відходи, засмічені насінням гірчаку повзучого, знищують);
 - використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки;
 - залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища гірчаку рожевого;
 - пропускати воду каналами, засміченими гірчаком повзучим, без використання необхідних спеціальних відстійників для відловлювання насіння бур'янів;
 - використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;
 - вивозити на поля неперепрілий гній, одержаний при використанні кормів та підстилки, засмічених гірчаком повзучим;
 - вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших країн та регіонів України без перевірки в Державній фітосанітарній інспекції Херсонської області, незалежно від наявності документів на їх якість.
- Для боротьби з гірчаком повзучим використовувати асортимент гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачений пунктом 35 постанови Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року № 295 "Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні".
- Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації пасльону колючого на території Херсонської області

Згідно з Інструкцією з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів, затвердженою Наказом Міністерства аграрної політики України 27.01.2005 N 40, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2005 року за №201/10481, на території з карантинним режимом: здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ пасльону колючого та запобіганню подальшому його розповсюдженню.

З метою локалізації вогнищ пасльону колючого на території області проводити суцільне обстеження всіх земель як сільськогосподарського призначення, так і земель несільськогосподарського призначення.

Після встановлення ареалу розповсюдження пасльону колючого проводити комплекс карантинних заходів щодо боротьби з цим карантинним бур'яном, при цьому пріоритетне значення надавати механічним, агротехнічним та хімічним методам боротьби, які застосовувати одночасно, а саме:

у населених пунктах:

- знищувати паслін колючий на засмічених ділянках агротехнічним методом з наступним висівом на цих ділянках озимих зернових культур.

На узбіччях доріг (автошляхів та залізничних колій) застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

у полях сівозміни (після збирання попередника або в осінньо-весняний період):

- дотримуватися технології обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний обробіток ґрунту, оптимальні строк сівби, догляд за посівами, збирання тощо;

- застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;

- дотримуватись сівозмін, обов'язково висівати зернові озимі культури;

- вносити перед посівом у ґрунт гербіциди з проведенням дворазового лушення;

у залишених полях, що повністю заростають (перед посівом, краще в осінньо-весняний період):

- обробляти поля гербіцидами суцільної дії;

- проводити триразове лушення або дискування та культивації;

- висівати зернові озимі культури з внесенням комплексу мінеральних добрив (N,P,K).

Категорично забороняється:

- висівати засмічене пасльоном колючим насіння сільськогосподарських культур;

- використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;

- проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;
- використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища пасліну колючого, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;
- зберігати зерно, засмічене насінням пасльоном колючим, спільно з незасміченими партіями;
- вивозити засмічену продукцію за межі вогнища пасліну колючого без карантинного сертифіката, виданого органами Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;
- використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки;
- залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища пасліну колючого;
- пропускати воду каналами, засміченими гірчаком повзучим, без використання необхідних спеціальних відстійників для відловлювання насіння бур'янів;
- використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;
- вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших країн та регіонів України без перевірки в Державній фітосанітарній інспекції Херсонської області, незалежно від наявності документів на їх якість.

Для боротьби з пасльоном колючим використовувати асортимент гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачений пунктом 35 постанови Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року № 295 "Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні".

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації повитиці польової на території Херсонської області

Згідно з Інструкцією з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів, затвердженою Наказом Міністерства аграрної політики України 27.01.2005 N 40, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2005 року за №201/10481, на території з карантинним режимом: здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ повитиці польової та запобіганню подальшому його розповсюдженню.

З метою локалізації вогнищ повитиці польової на території області проводити суцільне обстеження всіх земель як сільськогосподарського призначення, так і земель несільськогосподарського призначення.

Після встановлення ареалу розповсюдження повитиці польової проводити комплекс карантинних заходів щодо боротьби з цим карантинним бур'яном, при цьому пріоритетне значення надавати механічним, агротехнічним та хімічним методам боротьби, які застосовувати одночасно, а саме:

у населених пунктах:

- знищувати повитицю польову на засмічених ділянках механічним методом.

На узбіччях доріг (автошляхів та залізничних колій) застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

- дотримуватися технології обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний обробіток ґрунту, оптимальні строк сівби, догляд за посівами, збирання тощо;

- застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;

- дотримуватись сівозмін, обов'язково висівати зернові, просапні, гарбузові культури;

- вносити перед посівом у ґрунт гербіциди;

у залишених полях, що повністю заростають (перед посівом, краще в осінньо-весняний період):

- обробляти поля гербіцидами суцільної дії;

- проводити відвальну оранку;

- висівати соняшник, зернові, гарбузові, культури з внесенням комплексу мінеральних добрив (N,P,K).

Категорично забороняється:

- висівати засмічене повитицею польовою насіння сільськогосподарських культур;

- використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;

- проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;

- використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища повитиці польової, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;

- зберігати зерно, засмічене насінням повитиці польової, спільно з незасміченими партіями;

- вивозити засмічену продукцію за межі вогнища повитиці польової без карантинного сертифіката, виданого органами Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;

- використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки;

- залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища повитиці польової;

- використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;

- вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших країн та регіонів України без перевірки в Державній фітосанітарній інспекції Херсонської області, незалежно від наявності документів на їх якість.

Для боротьби з повитицею польовою використовувати асортимент гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачений пунктом 35 постанови Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року № 295 "Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні".

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації ценхрусу довгоголкового на території Херсонської області

Згідно з Інструкцією з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів, затвердженою Наказом Міністерства аграрної політики України 27.01.2005 № 40, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2005 року за №201/10481, на території з карантинним режимом: здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ ценхруса довгоголкового та запобіганню подальшому його розповсюдженню.

З метою локалізації вогнищ ценхруса довгоголкового на території області проводити суцільне обстеження всіх земель як сільськогосподарського призначення, так і земель несільськогосподарського призначення.

Після встановлення ареалу розповсюдження ценхруса довгоголкового проводити комплекс карантинних заходів щодо боротьби з цим карантинним бур'яном, при цьому пріоритетне значення необхідно надавати механічним, агротехнічним та хімічним методам боротьби, які застосовуються комплексно, а саме:

у населених пунктах:

- скошувати ценхрус довгоголковий перед цвітінням
- знищувати ценхрус довгоголковий на засмічених ділянках агротехнічним методом з наступним висівом на цих ділянках багаторічних, низькорослих або газонних трав.

На узбіччях доріг (автошляхів та залізничних колій) застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

у полях сівозміни (після збирання попередника або в осінньо-весняний період):

- дотримуватися технології обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний обробіток ґрунту, оптимальні строк сівби, догляд за посівами, збирання тощо;

- застосовувати для обприскування гербіциди відповідно до Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;

- дотримуватись сівозмін, обов'язково висівати багаторічні трави та озимі злакові культури;

- вносити перед посівом у ґрунт гербіциди з проведенням дворазового лушення;

у залишених полях, що повністю заростають (перед посівом, краще в осінньо-весняний період):

- обробляти поля гербіцидами суцільної дії;
- проводити триразове лушення або дискування та культивуації;
- висівати зернові озимі культури та багаторічні трави з внесенням тільки комплексу мінеральних добрив (N,P,K).

Категорично забороняється:

- висівати засмічене ценхрусом довгоголковим насіння сільськогосподарських культур;
- використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;
- проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;
- використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища ценхруса довгоголкового, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;
 - зберігати зерно, засмічене насінням ценхруса довгоголкового, спільно з незасміченими партіями;
 - вивозити засмічену продукцію за межі вогнища ценхруса довгоголкового без карантинного сертифіката, виданого органами Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;
 - використовувати на корм тваринам зерновідходи, які містять насіння, ценхруса довгоголкового;
 - використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки;
 - залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища ценхруса довгоголкового;
 - використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;
 - вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших країн та регіонів України без перевірки в Державній фітосанітарній інспекції Херсонської області, незалежно від наявності документів на їх якість.

Для боротьби з ценхрусом довгоголковим використовувати асортимент гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачений пунктом 35 постанови Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року № 295 "Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні".

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

**Рекомендовані заходи
щодо локалізації та ліквідації американського білого метелика
на території Херсонської області**

Відповідно до Закону України "Про карантин рослин", Порядку проведення огляду, обстеження, аналізу, фумігації (знезараження) та інспектування (оформлення фітосанітарного та карантинного сертифікатів) об'єктів регулювання у сфері карантину рослин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. N 705 «Про деякі питання реалізації Закону України «Про карантин рослин», Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України, затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року N 464/2011, з метою контролю чисельності та боротьби з американським білим метеликом (далі - АБМ) на території з карантинним режимом необхідне здійснення комплексу спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ американського білого метелика та запобігання подальшому його розповсюдженню, а саме проводити:

- дворазове обстеження в період розвитку кожного покоління АБМ. Ретельно обстежується насадження шовковиці, клену американського, плодкових, декоративних, лісових та інших деревних порід у колективних господарствах, населених пунктах, присадибних ділянках, навколо доріг, залізниць, біля річок, водоймищ, на окраїнах лісів. Обстеження починають проводитися в період масової появи павутинних гнізд з гусеницями 3-го віку. Повторне обстеження проводити через 10 днів;

- карантинний огляд і обстеження об'єктів регулювання (рослин, продуктів рослинного походження, місць зберігання, упаковки, засобів перевезення, контейнерів, ґрунту та будь-яких інших організмів, об'єктів або матеріалів, здатних переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми), щоб попередити занесення американського білого метелика;

- знезараження об'єктів регулювання;

- своєчасну боротьбу з американським білим метеликом у садах та присадибних ділянках;

- хімічні обробки транспортних засобів та сільськогосподарської техніки з квітня до серпня, що перетинає межі карантинної зони, інсектицидами відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

Заборонити:

- вивезення з карантинної зони заражених карантинними організмами об'єктів регулювання;

- об'єктів регулювання із карантинних зон без карантинних сертифікатів.

Для боротьби з американським білим метеликом використовувати механічні, біологічні та хімічні заходи, а саме:

хімічні заходи:

- асортимент пестицидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачено пунктом 35 Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до

використання в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року №295;

механічні заходи:

- збір та знищення гусениць і кладок яєць. Обрізання та спалювання гілок з гніздами гусениць. Видалення мертвої кори на заражених деревах, обмазування вапном стовбурів дерев. На присадибних ділянках застосовувати ловчі пояси з картону чи гофрованого паперу. Перед залялькуванням гусениць пояси знімати і спалювати;

біологічні заходи:

- застосування ентомопаразита американського білого метелика хойойї, біопрепаратів лепідоцид, дендробацилін, бітоксидацилін та інші.

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

Рекомендовані заходи щодо локалізації та ліквідації картопляної та південноамериканської томатної молі на території Херсонської області

Відповідно до Закону України "Про карантин рослин", Порядку проведення огляду, обстеження, аналізу, фумігації (знезараження) та інспектування (оформлення фітосанітарного та карантинного сертифікатів) об'єктів регулювання у сфері карантину рослин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. N 705 «Про деякі питання реалізації Закону України «Про карантин рослин», Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України, затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року N 464/2011, з метою контролю чисельності та боротьби з картопляною та південноамериканською томатною міллю на території з карантинним режимом необхідне здійснення комплексу спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ картопляної та південноамериканської томатної молі та запобігання подальшому її розповсюдженню, а саме проводити:

- дворазове обстеження пасльонових культур в період вегетації.
- карантинний огляд і обстеження об'єктів регулювання (рослин, продуктів рослинного походження, місць зберігання, упаковки, засобів перевезення, контейнерів, ґрунту та будь-яких інших організмів, об'єктів або матеріалів, здатних переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми), зокрема родини пасльонових для попередження занесення картопляної та південноамериканської томатної молі;
- знезараження об'єктів регулювання при виявленні картопляної та південноамериканської томатної молі;
- проводити своєчасну боротьбу з картопляною та південноамериканською томатною міллю на присадибних ділянках;
- хімічні обробки транспортних засобів та сільськогосподарської техніки з квітня до серпня, що перетинають межі карантинної зони, інсектицидами відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

Заборонити:

- вивезення з карантинної зони заражених картопляною та південноамериканською томатною міллю об'єктів регулювання ;
- вивезення об'єктів регулювання із карантинних зон без карантинних сертифікатів.

Для боротьби з картопляною та південноамериканською томатною міллю доцільно використовувати механічні та хімічні заходи, а саме:

хімічні заходи:

- при виявленні шкідників застосовувати препарати, згідно асортименту пестицидів відповідно до Переліку пестицидів агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачено пунктом 35 Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 1996 року №295;

- фумігація бульб картоплі перед висаджуванням.

механічні заходи:

- знищення пасльонових бур'янів, підгортання кущів, що не допускає оголення бульб;

- збирання врожаю до засихання бадилля та негайне вивезення з поля, знищення рослинних решток і глибока оранка ґрунту.

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.